

Vandskattesagen skal nu testes af Danmarks højeste retsinstans

Den 16. januar 2018 faldt de længe ventede afgørelser fra Landsretten i vandskattesagen. Vandskattesagen vedrører vandselskabers skattemæssige indgangsværdier ved overgang til skattepligt. Vi kaster her et blik på forløbet, dommene og fremtiden.

Hvorfor opstår der skattepligt?

Energi- og forsyningsselskaber har tilbage i det 20'ende århundrede været en del af den kommunale forvaltning, hvis man ser bort fra dem, som var direkte forbrugerejet som eksempelvis andelselskaber. Da el efterhånden blev anset som en grænseoverskridende handelsvare, kom der et krav fra EU om, at el skulle konkurrenceudsættes i et vist omfang. Dette affødte krav om udskillelse af aktiviteten fra kommunen og overgang til skattepligt. Dette blev starten på et politisk fokus på at reformere energi- og forsyningssektoren. Fra 2010 skulle vandselskaber selskabsgøres, hvilket også medførte skattepligt for alle større vandselskaber. Dette ud fra følgende politiske logik:

"Beskatning er et middel til at sikre, at forsyningerne er effektive. Hensigten er, at forsyningerne i stedet for at generere et skattepligtigt overskud enten kan foretage de fornødne investeringer eller sætte taksten ned".

Tanken om skattepligt er fastholdt i Regeringens forsyningsstrategi. Skattepligt kan således også forventes for varmeselskaber og affaldsforbrændinger.

Hvad betyder det så at være skattepligtig?

Når en virksomhed er skattepligtig, skal de betale skat (22 %) af deres overskud. Det skattemæssige overskud vel at mærke. Det vil sige indtægter fratrukket (drifts)omkostninger. Anlægsinvesteringer aktiveres og afskrives, hvilket normalt harmonerer med, at anlæggene er betalte med lånte midler (som der afdrages på) eller med kapitalindskud (som normalt skal forrentes). Der er normalvis nogenlunde harmoni mellem gælden og de resterende afskrivninger (værdien af anlæggene).

Derfor var det ganske fornuftigt ved elsektorens overgang til skattepligt, at disse selskaber kunne vælge at få en afskrivningsbase, som afspejlede gælden eller at få en base, som svarede til aktivernes levetidsforringede ("afskrevne") værdi.

I vandsektoren lavede man ingen særrregel, men lod det i stedet være op til handelsværdien. SKAT har tolket handelsværdi som værende ca. 25 % af POLKA-værdierne, og har således – sagt helt overordnet – set bort fra 75 % af de afskrivninger, som skulle muliggøre skattefri tilbagebetaling af de lån, som har finansieret deres anlæg. En uholdbar situation – særligt for en sektor, hvor den politiske intention med reguleringen bl.a. var at imødegå et potentielt investeringsefterslæb.

Hvad gik galt juridisk?

Da reglerne om vandsektorens regulering, der skulle gælde fra 2010, kom frem, var der fokus på de skattemæssige indgangsværdier (og deraf muligheden for at afskrive) fra branchen. Ikke desto mindre blev lovgivningen sådan, at handelsværdien skulle lægges til grund. Det er sektoren og Østre Landsret enige om. Der er også enighed om, at der ikke er et marked i Danmark for handel med vandselskaber. Der er således tale om en værdiansættelse, der er yderst svær at sætte "to streger under". Et skøn er således eneste vej frem, hvor parterne kan anfægte hinandens version af handelsværdien indtil Højesteret har afgjort sagen. Forarbejderne til skattepligtens indførelse er ellers ganske klare – der skulle ikke betales betydelig skat, da værdien af aktiverne blev høje.

Hvor er politikerne?

Siden sagernes alvor er kommet frem, har der været forsøg på at finde en politisk løsning. Man vil have politikerne til at lovgive klart og tydeligt, så der eksempelvis enten:

- ▶ Tillægges vand og spildevand en øget afgift frem for, at den øgede takst er pakket ind i selskabsskattebetalinger.
- ▶ Der lovgives med afsæt i formålet om at "*vandselskaber ikke skal betale skat i nærværdigt omfang*".

Dette har endnu ikke været muligt til trods for mange forsøg gennem årene.

Landsrettens dom af 16. januar 2018

Landsretten konkluderer indledningsvist, at indgangsværdierne skal ansættes til 'handelsværdi' på tidspunktet for udskillelsen – altså hvilken pris der kunne være opnået mellem uafhængige parter. Herefter konkluderes det, at der ikke findes et marked for handel med vandselskaber, og der derfor ikke er lignende transaktioner, der kan danne grundlag for vurderingen af 'handelsværdien'. Endeligt konkluderes det, at nedskrevne genanskaffelsespriser (som var det ønskede resultat for vandsektoren) kun kan anvendes som indgangsværdier, såfremt de svarer til handelsværdien.

Landsretten konkluderer, at der ikke er juridisk belæg for at lægge hverken nedskrevne genanskaffelsespriser eller POLKA-værdierne til grund, og at SKAT dermed er berettiget til at foretage et skøn over handelsværdien.

Landsretten finder ikke, at der tidligere har været en fast administrativ praksis for værdiansættelse af forsyningsselskaber, som kunne tvinge SKAT til at anvende andre metoder end eksempelvis en pengestrømsbaseret metode (DCF-tilgang). Dette til trods for de fremlagte afgørelser fra årene inden 2011.

Landsretten erklærer sig uenig med SKAT i forhold til argumentet om, at vandselskaberne principielt har en værdi på 0 kr., da de ikke kan udlodde midler til ejerne. Derudover lægger retten til grund "at forholdets natur tilsiger, at funktionsduelige ledningsnet og produktionsanlæg til vandforsyning og spildevandsforsyning har en økonomisk værdi".

Landsretten tager imidlertid det udgangspunkt, at bevisbyrden for, hvorvidt SKAT's ansættelse er forkert påhviler skatteyder og når frem til det resultat, at denne bevisbyrde ikke er løftet.

Flertallet af dommerne frifinder SKAT, idet de ikke finder det godt gjort, at der ved et salg af aktiverne til tredjemand ville kunne være opnået en højere pris end skønnet af skattemyndighederne.

Flertallet peger på tre forhold, som skulle bestyrke SKAT's værdiansættelse:

1. Skønsmanden har udtalt, at der ikke er et almindeligt frit marked for køb og salg af vand- og spildevandsforsyningsvirksomheder, hvilket taler for en forsigtig vurdering af handelsværdien.
2. Dommerne anvender et argument om, at der er stor forskel på de skattemæssige og regnskabsmæssige værdier i åbningsbalancen.
3. SKAT har ved anvendelsen af DCF-modellen alene henført de beregnede DCF-værdier til ledningsnet og produktionsanlæg, hvilket ifølge SKAT overestimerer de beregnede handelsværdier af disse aktiver.

En dommer er af en anden opfattelse, og stemmer for, at sagen hjemsendes til fornyet behandling. Dommeren bygger sin konklusion på en række forhold, og henser generelt mere til syn- og skønsmandens vurdering, og anerkender i det store hele ikke SKAT's anvendelse af DCF-modellen.

Dommeren underbygger sin holdning ved, at vandsektoren ikke har været underlagt konkurrence, og at der ikke er anvendt ensartede principper for budgetlægning og prissætning, hvorfor det ikke giver mening, at SKAT anvender netop disse input i DCF-modellen. Dommeren anfører, at DCF-modellen værdiansætter vandselskaberne forskelligt bl.a. ud fra deres fokus på henholdsvis lave takster, eller takster hvori der er indregnet likviditet til fremtidige investeringer. Generelt indebærer modellen en høj grad af forskelsbehandling. SKAT's metodevalg i forbindelse med skønsværdier fremstår . . . ikke sagligt begrundet eller i overensstemmelse med et af vandsektorlovens og samlelovens centrale formål, hvorefter selskabsgørelsen og den generelle skattepligt i sammenhæng med de øvrige incitamentsstrukturer skulle virke som incitament for gunstigere priser til gavn for forbrugerne".

Det konkluderes, at SKAT's skøn er udøvet på et mangelfuldt eller forkert grundlag, og at sagen derfor bør hjemsendes til fornyet behandling. At sagsøger ikke har fremført en alternativ værdiansættelsesmetode kan ikke føre til et andet resultat.

Højesteret

I de følgende dage efter dommens afsigelse gik parterne i tænkeboks, og den 26. januar 2018 offentliggjorde DANVA, at parterne havde valgt at anke dommene til Højesteret. Dette betyder, at der endnu ikke er sat et endeligt punktum i danmarkshistoriens største skattesag. Hvornår der falder afgørelse i Højesteret, kan være svært at spå om, og afhænger af om sagen blot videreføres i sin nuværende form, eller om der tilbringes sagen "nyt". Ifølge Domstolsstyrelsen, er den gennemsnitlige sagsbehandlingstid ca. 1 år, men 2 år er ikke urealistisk.

Betydningen for resten af vandsektoren

Umiddelbart må det antages, at Landsskatteretten, som følge af anken til Højesteret, vælger at opretholde udsættelsen af behandlingen af den meget store sagsmængde af klager, som ligger vedrørende vandsektoren. Der er dels tale om en udsættelse af klager over SKAT's skønsmæssige værdiansættelser i relation til indgangsværdierne, men også efterfølgende klager relateret til genoptagelsessager.

Det kan som udgangspunkt forventes, at når Landsskatteretten begynder at realitetsbehandle de øvrige sager, så vil Landsskatteretten tage afsæt i Højesterets endelige dom. Hvis Højesteret opretholder kritikken af DCF-modellen, så vil dette som udgangspunkt medføre, at der i de efterfølgende sager vil være grundlag for at vurdere de enkelte beregningsmekanismer i modellen, hvor små justeringer kan betyde øgede skattemæssige afskrivninger for millioner.

Dette må dog nødvendigvis afvente en afklaring fra Højesteret, samt hvorvidt Landsskatteretten vil opretholde udsættelsen af sagskomplekset, hvor de ældste klager er fra 2012.

Hvad nu?

For mange vandselskaber, har SKAT's afgørelser medført ikke-ubetydelige skattebetalinger i årenes løb, og kommer Højesteret ikke frem til et andet resultat, ser mange vandselskaber ind i en fremtid, hvor skattebetalinger ikke er ualmindelige.

Skattemæssigt har dommene den konsekvens, at vandselskabernes indgangsværdier, fastsat af SKAT, fortsat er gældende, hvilket medfører, at selskaberne er født ind i skattepligt med en meget stor udskudt skat.

Vandselskaberne har mulighed for at indregne skattebetalinger 1:1 i taksterne som tillæg til den økonomiske ramme. Dette gælder dog kun betalte skatter og ikke udskudte skatter. Det er derfor svært at spå om effekten på taksterne i det enkelte vandselskab. Den ekstra udskudte skat kan blive betalbar indenfor de nærmeste år eller den kan blive udskudt i flere årtier. Dette afhænger bl.a. af omfanget af det enkelte vandselskabs investeringer efter stiftelsen af selskabet og graden af opkrævning af den økonomiske ramme m.v. Så afgørelsen af skattesagen i Landsretten og senere i Højesteret vil formentlig ikke betyde, at en ekstra opgjort udskudt skat på kort sigt medfører store takststigninger i det enkelte vandselskab.

Tid til en skattestrategi?

Den udskudte skat, som skattesagen har medført, kan til en vis grad skubbes frem i tid, men det kræver en klar strategi.

Da vand- og spildevandselskaber sædvanligvis foretager store anlægsinvesteringer, er det væsentligt både at time investeringerne bedst muligt, samt at rubricere investeringerne korrekt skattemæssigt, således der kan afskrives med den korrekte afskrivningssats, og kun den nødvendige del aktiveres (frem for at blive driftsført).

For nogen vil skattebetalingen måske først blive udløst ved salg eller skrotning af aktiverne. Det er væsentligt, at vandselskaberne tager stilling til, om de ønsker at fokusere på at have så lav skat som muligt, bl.a. ved at foretage straksfradrag. Dette har den fordel, at skatten først påvirker taksterne i fremtiden, men kan også have den effekt, at skatteomkostningen faktisk bliver lavere. Dette henset til, at selskabsskattesatsen historisk har været faldende i Danmark samt det pres, der kommer fra såvel USA som resten af EU. Skat er for mange et strategisk anliggende.

Afslutning

Hos EY's branchegruppe for Energi & Forsyning har vi specialiseret os i skat for forsyningsselskaber. Vi har herunder assisteret adskillige vandselskaber efter overgangen til skattepligt i 2010 med optimering af selskabernes skatteforhold. Det særlige ved vandselskaber er bl.a. de store anlægsinvesteringer samt de tekniske forhold koblet med skattereglerne.

Vi står selvfølgelig til rådighed, hvis I ønsker en drøftelse af jeres skattemæssige forhold og ønsker at høre om mulighederne for skattebudgettering, genoptagelse af tidligere års skatteansættelser eller lignende.

Kontakt os

René Lønne Ventzel
Telefon 25 29 65 63
Rene.Ventzel@dk.ey.com

Michael N. C. Nielsen
Telefon 25 29 35 35
Michael.N.Nielsen@dk.ey.com

Søren Næsborg Jensen
Telefon 25 29 45 61
Soeren.N.Jensen@dk.ey.com

Mads Neistkov
Telefon 25 29 33 29
Mads.Neistkov@dk.ey.com